

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 13 päivänä joulukuuta 2016

1054/2016

Laki

luottolaitostoiminnasta annetun lain muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti

muutetaan luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 15 luvun 6 § ja 18 luvun 6 §:n 1 momentti, sellaisena kuin niistä on 18 luvun 6 §:n 1 momentti laissa 854/2016, sekä

lisätään 15 lukuun uusi 6 a—6 d ja 19 a § sekä lakiin uusi 15 a luku seuraavasti:

15 luku

Menettelytavat asiakasliiketoiminnassa

6 §

Asiakkaan oikeus peruspankkipalveluihin

Talletuspankin on maksutiliä, maksupalveluita ja sähköisen tunnistamisen palveluita tarjotessaan tarjottava niitä yhdenvertaisesti ja syrjimättömästi ETA-valtiossa laillisesti asuville. Maksupalveluita tarjoavan talletuspankin on tarjottava euromääräistä perusmaksutiliä, siihen liittyviä maksupalveluita ja sähköisen tunnistamisen palveluita ETA-valtiossa laillisesti asuville luonnollisille henkilöille noudattaen tätä pykälää ja 6 a ja 6 b §:ää. Perusmaksutiliä, siihen liittyviä maksupalveluita ja sähköisen tunnistamisen palveluita tarjotessaan talletuspankin tulee kohdella kaikkia asiakkaita yhdenvertaisesti ja syrjimättömästi. Asiakkaalla tarkoitetaan tässä pykälässä ja 6 a ja 6 b §:ssä luonnollista henkilöä, joka toimii pääasiallisesti sellaisessa tarkoituksessa, joka ei kuulu hänen elinkeino- tai ammattitoimintaansa.

Talletuspankin on hyväksyttävä tai hylättävä asiakkaan perusmaksutilihakemus ilman aiheetonta viivytystä ja viimeistään kymmenen pankkipäivän kuluessa siitä, kun se on vastaanottanut hakemuksen. Talletuspankki saa kieltäytyä perusmaksutilin avaamisesta ja perusmaksutiliin liittyvien maksupalveluiden tarjoamisesta vain rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetusta laista (503/2008) tai eräiden Suomelle Yhdistyneiden Kansakuntien ja Euroopan unionin jäsenenä kuuluvien velvoitusten täyttämistä annetusta laista (659/1967) johtuvasta syystä.

Kieltäytymisen täsmällinen peruste on ilmoitettava asiakkaalle viivytyksettä, kirjallisesti ja maksutta. Ilmoitusta ei kuitenkaan tule antaa, jos se olisi kansallisen turvallisuuden, yleisen järjestyksen tai rahanpesun ja terrorismin rahoittamisen estämisestä ja selvittämisestä annetun lain tavoitteiden vastaista. Talletuspankin on annettava asiakkaalle riittävä selvitys menettelystä, jolla tämä voi valittaa hylkäämispäätöksestä ja kuluttajan oi-

HE 123/2016
TaVM 23/2016
EV 153/2016

Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/92/EU (32014L0092); EUVL L 257, 28.8.2014, s. 214

keudesta ottaa yhteyttä toimivaltaiseen viranomaiseen ja vaihtoehtoiseen riitojenratkaisuelimeen sekä annettava asianmukaiset yhteystiedot.

Talletuspankin on asetettava asiakkaan saataville maksutta helposti käytettävissä olevia tietoja ja annettava riittävä selvitys perusmaksutilleistä ja niihin liittyvistä maksupalveluista, sähköisen tunnistamisen palveluista, veloittavista maksuista sekä käyttöehdoista.

Talletuspankkien on tiedotettava riittävästi yleisöä perusmaksutilien saatavuudesta, perusmaksutilien ja niihin liittyvien maksupalveluiden ominaisuuksista ja ehdoista, sähköisen tunnistamisen palveluista sekä menetelmistä, jotka mahdollistavat vaihtoehtoisten riidanratkaisumenettelyjen käytön.

6 a §

Perusmaksutilin ominaisuudet ja siitä perittävät maksut

Talletuspankin tarjoaman perusmaksutilin tulee sisältää seuraavat palvelut:

- 1) perusmaksutilin avaaminen, käyttäminen ja sulkeminen;
- 2) varojen tallettaminen;
- 3) käteisen nostaminen ETA-valtion alueella;
- 4) maksutapahtumien toteuttaminen suoraveloituksina, maksukortilla, tilisiirroilla, pankkipäätteillä, luottolaitoksen toimipisteissä ja luottolaitoksen verkkopalveluissa.

Talletuspankin on tarjottava 1 momentissa tarkoitettuja palveluita yhtä laajasti kuin se jo tarjoaa niitä asiakkailleen, joilla on jokin muu maksutili kuin perusmaksutili. Talletuspankki ei saa rajoittaa 1 momentissa tarkoitettujen palveluiden tai sähköisen tunnistamisen palveluiden tapahtumamääriä. Talletuspankkien on tarjottava vahva sähköinen tunnistuspalvelu perusmaksutiliasiakkaalleen, jos se tarjoaa sitä muille asiakkaille.

Asiakkailta veloittavien maksujen tulee olla kohtuullisia ja vastattava niistä talletuspankille aiheutuvia todellisia kustannuksia. Maksujen kohtuullisuutta arvioitaessa tulee huomioida ainakin kansallinen tulotaso ja maksutilipalveluista keskimäärin veloittavat maksut.

6 b §

Perusmaksutiliä koskeva puitesopimus sekä puitesopimuksen irtisanominen ja purkaminen

Perusmaksutiliä koskevaan puitesopimukseen sovelletaan maksupalvelulakia (290/2010), jollei tästä pykälästä muuta johdu.

Talletuspankki saa irtisanoa perusmaksutiliä koskevan puitesopimuksen vain, jos:

- 1) asiakkaan maksutilillä ei ole ollut tapahtumia 24 peräkkäisen kuukauden aikana;
- 2) asiakas ei enää asu laillisesti ETA-valtiossa.

Irtisanomisen perusteesta on ilmoitettava asiakkaalle kirjallisesti ja maksutta vähintään kaksi kuukautta ennen irtisanomisen voimaantuloa, jollei perusteen ilmoittaminen olisi kansallisen turvallisuuden tai yleisen järjestyksen vastaista.

Talletuspankki saa purkaa perusmaksutiliä koskevan puitesopimuksen vain, jos:

- 1) asiakas on tahallisesti käyttänyt maksutiliä laittomaan tarkoitukseen; tai
- 2) asiakas on antanut virheellisiä tietoja tai jättänyt antamatta tietoja, ja oikein annetut tiedot olisivat johtaneet perusmaksutilihakemuksen hylkäämiseen.

Talletuspankin on neuvottava irtisanomista ja purkamista koskevassa ilmoituksessaan asiakasta menettelystä, jolla tämä voi valittaa irtisanomisesta tai purkamisesta, ja asiakkaan oikeudesta ottaa yhteyttä toimivaltaiseen viranomaiseen ja vaihtoehtoiseen riidanratkaisuelimeen sekä annettava asianmukaiset yhteystiedot.

1054/2016

6 c §

Perusmaksutiliraportointi

Talletuspankin on ilmoitettava Finanssivalvonnalle, tarjoaako se 6 ja 6 a §:ssä tarkoitettuja perusmaksutilejä sekä avattujen perusmaksutilien ja evättyjen perusmaksutilihakemusten lukumäärä.

6 d §

Vertailusivusto

Finanssivalvonnan velvollisuudesta pitää yllä palveluntarjoajien maksupalveluistaan veloittamia hintoja vertailevaa sivustoa säädetään Finanssivalvonnasta annetussa laissa.

Edellä 1 momentissa tarkoitettussa vertailusivustossa on oltava ainakin:

- 1) vertailutiedot edustavimmista maksutileihin liittyvistä palveluista;
- 2) tieto, kuuluvatko maksutilillä olevat varat rahoitusvakauseräviranomaisesta annetussa laissa tarkoitetun talletussuojan piiriin.

Vertailusivuston on oltava riippumaton ja tarjottava täsmällisiä, ajantasaisia ja riittävän kattavia tietoja maksupalveluista ja niiden hinnoittelusta. Finanssivalvonta ylläpitää verkkosivuillaan luetteloa tämän pykälän mukaisista vertailusivustoista.

Finanssivalvonta voi vertailusivuston ylläpitäjänä veloittaa palveluntarjoajalta kohtuulliset kustannukset sivuston perustamisesta ja ylläpidosta. Sivuston käytön on oltava kuluttajille maksuton.

19 a §

Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 6 ja 6 a §:ssä tarkoitettua perusmaksutilistä, sen ominaisuuksista ja tarjottavista palveluista, 6 c §:ssä tarkoitettua perusmaksutiliraportoinnista sekä 6 d §:n 2 ja 3 momentissa tarkoitettua vertailusivuston tiedoista ja ominaisuuksista.

IV OSA

ASIAKKAANSUOJA JA MENETTELYTAVAT ASIAKASLIHKE TOIMINNASSA

15 a luku

Tilinsiirtopalvelut

1 §

Velvollisuus tarjota tilinsiirtopalvelua

Luottolaitoksen on tarjottava tilinsiirtopalvelua kuluttajille.

2 §

Tilinsiirtopalvelusta annettavat tiedot, veloitettavat maksut ja vahingonkorvausvelvollisuus

Luottolaitoksen on asetettava kuluttajien saataville vähintään tiedot:

- 1) tilinsiirron toteutukseen osallistuvien tehtävistä;
- 2) toteutusaikatauluista;
- 3) veloituksista;

- 4) kuluttajalta pyydettävistä tiedoista;
- 5) riitojenratkaisumenettelystä.

Luottolaitoksen on asetettava 1 momentissa tarkoitetut tiedot saataville maksutta paperilla tai muulla pysyvällä välineellä kaikissa kuluttajille avoimissa luottolaitoksen tiloissa ja sen verkkosivuilla.

Kuluttajien tulee saada maksutta siirtävältä ja vastaanottavalta luottolaitokselta tiedot voimassa olevista pysyväistoimeksiannoista, suoraveloituksista, suoramaksuvaltuutuksista ja sähköisistä laskuista. Siirtävä luottolaitos ei saa veloittaa vastaanottavaa luottolaitosta tai kuluttajaa 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa tarkoitetuista tiedoista eikä tilin sulkemisesta. Muiden tilinsiirtoon liittyvien palveluiden veloitusten tulee olla kohtuullisia ja vastattava luottolaitoksen kustannuksia.

Luottolaitoksen tulee viivytyksettä korvata kuluttajalle aiheutuvat taloudelliset vahingot, jotka johtuvat suoraan siitä, että luottolaitos laiminlyö tämän luvun mukaiset tilinsiirtopalveluun liittyvät velvollisuutensa. Korvausvelvollisuutta ei kuitenkaan ole, jos luottolaitos voi vedota epätavallisiin ja ennalta arvaamattomiin seikkoihin, joihin se ei olisi voinut vaikuttaa ja joiden seurauksia se ei kaikkea huolellisuutta noudattamalla olisi voinut välttää.

3 §

Vastaanottavan luottolaitoksen velvollisuudet

Vastaanottavan luottolaitoksen on kahden pankkipäivän kuluessa kuluttajan valtuutuksen saatuaan pyydettävä, että siirtävä luottolaitos:

- 1) toimittaa vastaanottavalle luottolaitokselle ja pyydettyä kuluttajalle luettelon voimassa olevista pysyväistoimeksiannoista, suoraveloituksista, suoramaksuvaltuutuksista ja sähköisistä laskuista, sekä viimeisen 13 kuukauden ajalta tiedot saapuneista toistuvista tilisiirroista, sähköisistä laskuista ja tililtä tehdyistä suoraveloituksista ja suoramaksuista;

- 2) lopettaa suoraveloitusten, saapuvien tilisiirtojen ja sähköisten laskujen hyväksymisen;

- 3) peruuttaa pysyväistoimeksiannot ja suoramaksuvaltuutukset;

- 4) siirtää tilinsaldon vastaanottavan luottolaitoksen ylläpitämälle tilille;

- 5) sulkee tilin ja siihen liittyvät maksuvälineet siirtävällä luottolaitoksella.

Vastaanottavan luottolaitoksen on ilmoitettava siirtävälle luottolaitokselle riittävät tiedot vastaanottavan luottolaitoksen ylläpitämästä kuluttajan tilistä ja sähköisten laskujen osoitteesta sähköisten laskujen ja 1 momentin 4 kohdassa tarkoitetun tilinsaldon siirron toteuttamiseksi.

Vastaanottavan luottolaitoksen on viiden pankkipäivän kuluessa saatuaan 1 momentissa tarkoitetut tiedot:

- 1) tehtävä tarpeelliset toimet pysyväistoimeksiintojen, suoraveloitusten ja suoramaksujen toteuttamiseksi ja sähköisten laskujen vastaanottamiseksi sekä toteutettava ja vastaanotettava ne valtuutuksen mukaisesti;

- 2) tiedotettava kuluttajalle tämän euromääräisiä tilisiirtoja ja suoraveloituksia koskevista teknisistä ja liiketoimintaa koskevista vaatimuksista sekä asetuksen (EY) N:o 924/2009 muuttamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 260/20125 artiklan 3 kohdan d alakohdassa tarkoitetuista oikeuksista;

- 3) ilmoitettava toistuvien tilisiirtojen tekijöille ja suoraveloittajille tiedot vastaanottavan luottolaitoksen ylläpitämästä maksutilistä ja sähköisiä laskuja käyttäville laskuttajille sähköisten laskujen osoitteesta sekä toimitettava näille kopio valtuutuksesta;

- 4) ilmoitettava suoraveloittajille ja sähköisiä laskuja käyttäville laskuttajille päivä, josta alkaen suoraveloitukset tehdään vastaanottavan luottolaitoksen ylläpitämältä tililtä ja

sähköiset laskut vastaanotetaan vastaanottavan luottolaitoksen ylläpitämään sähköisten laskujen osoitteeseen.

Kuluttajan antamassa valtuutuksessa asetetun määräpäivän, jolloin aloitetaan 3 momentin 1 kohdassa tarkoitettujen pysyväistoimeksiantojen, suoraveloitusten, suoramaksujen ja sähköisten laskujen toteuttaminen, on oltava vähintään kuusi pankkipäivää siitä, kun vastaanottava luottolaitos saa 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettut tiedot.

Jos kuluttaja toimittaa itse 3 momentin 3 ja 4 kohdassa määritellyt tiedot maksajille, suoraveloittajille ja sähköisiä laskuja käyttäville laskuttajille, vastaanottavan luottolaitoksen tulee toimittaa kuluttajalle 3 momentissa säädetyssä ajassa vakiokirje, jossa ilmoitetaan yksityiskohtaiset tiedot maksutilistä, sähköisten laskujen osoitteesta ja valtuutuksessa määrätty alkamispäivä.

4 §

Siirtävän luottolaitoksen velvollisuudet

Siirtävän luottolaitoksen on toimitettava 3 §:ssä tarkoitettut tiedot viiden pankkipäivän kuluessa ja suoritettava toimenpiteet kuluttajan antamassa valtuutuksessa määriteltynä päivänä.

Tiliin liitettyjen maksuvälineiden käyttöä ei saa estää ennen kuluttajan antamassa valtuutuksessa määriteltyä päivää. Jos maksutilin sulkeminen ei ole mahdollista kuluttajan maksamattomien sitoumusten vuoksi, tästä on ilmoitettava kuluttajalle ilman aiheetonta viivytystä.

5 §

Rajat ylittävä tilinsiirto

Siirtävän luottolaitoksen on saatuaan kuluttajalta pyynnön:

- 1) annettava maksutta kuluttajalle 3 §:n 1 momentin 1 kohdassa määritellyt tiedot;
- 2) siirrettävä positiivinen saldo vastaanottavan palveluntarjoajan ylläpitämälle tilille;
- 3) suljettava maksutili.

Kuluttajan asettama määräpäivä 1 momentissa tarkoitetuille toimenpiteille on oltava vähintään kuusi pankkipäivää siitä, kun siirtävä luottolaitos saa pyynnön. Jos maksutilin sulkeminen ei ole mahdollista kuluttajan maksamattomien sitoumusten vuoksi, tästä on ilmoitettava kuluttajalle ilman aiheetonta viivytystä.

6 §

Tilinsiirtoraportointi

Luottolaitoksen on ilmoitettava Finanssivalvonnalle tässä luvussa tarkoitettussa tilinsiirtopalvelussa siirrettyjen tilien ja evätyjen siirtohakemusten lukumäärä.

7 §

Vaihtoehtoinen riidanratkaisumenettely

Luottolaitoksen on varmistettava, että kuluttajan ja luottolaitoksen väliset palveluista perittävien maksujen avoimuutta ja vertailtavuutta, perusmaksutiliä tai siihen liittyviä palveluita, sähköisen tunnistamisen palveluita tai tilinsiirtoa koskevat yksittäiset erimielisyydet voidaan saattaa ratkaisusuosituksia antavan riippumattoman toimielimen käsiteltäväksi. Toimielimen sääntöjen tulee turvata erimielisyyksien puolueeton, avoin, tehokas ja oikeudenmukainen käsittely.

Talletuspankin on neuvottava kuluttajaa menettelyistä saattaa talletuspankin päätös perusmaksutilihakemuksen hylkäämisestä tai perusmaksutilin irtisanomisesta tai purkamisesta vaihtoehtoisen riidanratkaisuelimen käsiteltäväksi.

8 §

Finanssivalvonnan määräyksenantovaltuudet

Finanssivalvonta voi antaa tarkempia määräyksiä 6 §:ssä tarkoitettusta tilinsiirtoraportoinnista.

18 luku

Ulkomaisia luottolaitoksia koskevat erityissäännökset

6 §

Markkinointi ja sopimusehdot sekä muut menettelytavat

Ulkomaisen luottolaitoksen sivuliikkeeseen sekä ulkomaiseen luottolaitokseen, joka palvelujen vapaan tarjonnan nojalla tarjoaa Suomessa 5 luvun 1 §:ssä tarkoitettuja palveluja, sovelletaan, jollei laista muuta johdu, 1 luvun 9 §:ää, 15 luvun 1—3, 5—12 ja 12 a §:ää sekä 15 a luvun 1—7 §:ää. Edellä tarkoitettuun luottolaitokseen, joka tarjoaa palveluja palvelujen vapaan tarjonnan nojalla, ei sovelleta kuitenkaan asuntoluottodirektiivin III liitteen 1 kohdan a, d ja g—i alakohtaa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä 1 tammikuuta 2017.

Helsingissä 9 päivänä joulukuuta 2016

Tasavallan Presidentti

Sauli Niinistö

Valtiovarainministeri Petteri Orpo